

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ТА ЕТАПИ ЗДІЙСНЕННЯ

Досвід провідних фірм світу свідчить, що одним з ключових чинників їх економічно зростання є розробка та впровадження різного роду інновацій. Орієнтація на інноваційний шлях розвитку гарантує не лише зростання економічних показників і конкурентоспроможності, але й допомагає вирішувати економічні, соціальні та екологічні проблеми суспільства загалом. Тому вітчизняним промисловим підприємствам для зміцнення своїх позицій як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках доцільно здійснювати стратегічне планування інноваційного розвитку.

Теоретичні та методичні аспекти стратегічного планування інноваційного розвитку підприємств представлені у працях таких учених, як С.В. Бреус [1], Є.О. Діденко [2], Л.Я. Малюта [3], Л.Н. Семенова [4], Н.В. Сілецька [5], І.А. Сільченко [6], Н.І. Чухрай [7], О.С. Шавшин [8] та інших. Незважаючи на значну кількість публікацій за темою дослідження, питання стратегічного планування інноваційного розвитку підприємств залишаються до кінця не вивченими та потребують подальших досліджень.

Метою даного дослідження є поглиблення теоретичних основ і розробка пропозицій щодо стратегічного планування інноваційного розвитку вітчизняних промислових підприємств у сучасних умовах їх функціонування. Досягнення обраної мети передбачає уточнення сутності поняття «стратегічне планування інноваційного розвитку підприємства» і етапів його здійснення. Об'єктом дослідження є процес стратегічного планування інноваційного розвитку підприємств, а предметом – теоретичні аспекти стратегічного планування інноваційного розвитку підприємств.

У сучасних наукових дослідженнях даються різні тлумачення сутності стратегічного планування інноваційного розвитку підприємства. Узагальнюючи підходи низки науковців [1; 3; 5; 6], під цим поняттям розуміємо процес розробки та реалізації стратегії, яка передбачає залучення і розподіл ресурсів, використання різного роду інновацій і дозволяє адаптувати діяльність підприємства до роботи в умовах мінливого зовнішнього середовища для досягнення встановлених цілей і сталого розвитку на тривалу перспективу.

Основними умовами ефективного стратегічного планування інноваційного розвитку є: комплексний характером інновацій, які необхідні для забезпечення сталого розвитку підприємства; різноманіття цілей інноваційного процесу та тісний зв'язок між комплексом завдань інноваційної діяльності зі стратегічними цілями підприємства; багатоваріантність вибору інновацій;

довгостроковий характер результатів інноваційної діяльності тощо. Впровадження стратегічного планування інноваційного розвитку на підприємстві прискорює постійний розвиток організації та дозволяє переходити до нового витку розвитку, забезпечує переваги в конкурентній боротьбі на основі лідерства в продуктово-технологічній сфері, створює основу для суспільного визнання підприємства [2].

Дослідження наукових джерел [2; 4; 7; 8] свідчить, що стратегічне планування інноваційного розвитку передбачає здійснення наступних етапів:

1. Визначення стратегічних цілей інноваційного розвитку підприємства. На цьому етапі здійснюється аналіз прогнозів результатів господарювання та оцінка інноваційного потенціалу.

2. Деталізація цілей у розрізі сфер діяльності підприємства. Передбачає співставлення цілей та завдань з ймовірною зміною показників діяльності ключових підсистем.

3. Розробка базової стратегії інноваційного розвитку підприємства. Проводиться аналіз ступеня відповідності потреб стратегії умовам діяльності та потенціалу підприємства.

4. Формування бюджету інноваційного розвитку підприємства. Здійснюється шляхом запровадження системи бюджетування задля зваженого розподілу ресурсів.

5. Реалізація стратегії інноваційного розвитку підприємства. Передбачає поетапне дослідження ефективності інноваційного розвитку та оцінку рівня зміни потенціалу.

6. Корегування положень стратегії інноваційного розвитку підприємства відповідно до оновлення цілей. Удосконалення моделі інноваційного розвитку підприємства.

7. Забезпечення умов сталого розвитку підприємства на основі циклічності інновацій.

Отже, вітчизняним промисловим підприємствам, які націлені на підвищення своєї конкурентоспроможності, слід здійснювати стратегічне планування інноваційного розвитку. Воно полягає у формуванні відповідної моделі поведінки на ринку. У залежності від галузі ця модель може розроблятися на період від двох до п'яти років і враховувати дію чинників, що впливають на планування заходів щодо усунення негативних ситуацій або адаптацію до змін бізнес-середовища. Це дозволить забезпечити досягнення встановлених цілей діяльності, максимальне використання і підвищення внутрішнього потенціалу, ефективне управління фінансовими, трудовими, матеріальними та інформаційними ресурсами для переходу на інноваційний шлях розвитку й швидке реагування на зміни зовнішнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Бреус С.В. Стратегічне планування інноваційного розвитку промислового підприємства / С.В. Бреус, Л.О. Шатненко // *Економіка і суспільство*. - 2018. - № 18. - С. 292-301.
2. Діденко Є.О. Основи стратегічного планування інноваційного розвитку підприємства / Є.О. Діденко, А.А. Андрушко // *Ефективна економіка*. - 2018. - № 11.

3. Малюта Л.Я. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства : навчальний посібник / Л.Я.Малюта. - Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2016. - 232 с.
4. Семенова Л.Н. Концептуальні засади формування інноваційної стратегії розвитку підприємства / Л.Н. Семенова, І.О. Потятиник // Вчені записки університету «КРОК». - 2014. - Випуск 35 - С. 138-144.
5. Сілецька Н.В. Особливості стратегічного планування інноваційного розвитку аграрних підприємств / Н.В. Сілецька, В.В. Берегова // Бізнес-навігатор. - 2016. - № 1. - С. 31-37.
6. Сільченко І.А. Планування як визначна необхідність розвитку інноваційної діяльності підприємств / І.А. Сільченко, В.М. Архіпова // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. - 2017. - № 4 (40). - С. 63-67.
7. Чухрай Н.І. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: підручник / Н.І. Чухрай, О.П. Просович. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. - 500 с.
8. Шавшин О.С. Стратегія інноваційного розвитку підприємства / О.С. Шавшин // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». - 2017. - № 3(2). - С. 167-171.